

Valtuusto	§ 36	10.06.2019
Kunnanhallitus	§ 153	24.06.2019
Kunnanhallitus	§ 230	21.10.2019

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2018

1943/13.131/2019

Valtuusto 10.06.2019 § 36

Tarkastuslautakunta 29.5.2019 § 5:

"Kuntalaku 121 §:

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saatta ilmoitukset valtuustolle tiedoksi; (tulee voimaan 1.6.2017);
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustole kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

P u h e e n j o h t a j a n e s i t y s:

Päätösehdotus: Tarkastuslautakunta laatii arviointikertomuksen kunnanvaltuustolle vuodelta 2018. Luonnos arviointikertomuksesta jaetaan kokouksessa.

Päätös:

Laadittiin arviointikertomus ja päätettiin se antaa valtuustolle."

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2018 jaetaan esityslistan mukana.

Päätös: Valtuusto päätti yksimielisesti hyväksyä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2018 ja lähettää sen kunnanhallitukselle toimenpiteitä varten.

Merkitään, että valtuutettu Kaisa Illikainen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18:37.

Kunnanhallitus 24.06.2019 § 153

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2018 jaetaan esityslistan mukana.

Päätösehdotus: Kunnanhallitus pyytää hallintokuntia käymään lävitse arviointikertomuksessa esille nostetut havainnot ja ilmoittamaan kunnanhallitukselle 30.8.2019 mennessä toimenpiteet, joihin hallintokunta ryhtyy oman hallinnonalansa osalta.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus 24.06.2019 § 153

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2018 jaetaan esityslistan mukana.

Päätösehdotus: Kunnanhallitus pyytää hallintokuntia käymään lävitse arviointikertomuksessa esille nostetut havainnot ja ilmoittamaan kunnanhallitukselle 30.8.2019 mennessä toimenpiteet, joihin hallintokunta ryhtyy oman hallinnonalansa osalta.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus 21.10.2019 § 230

Hallintokunnat ovat käsitelleet tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja antaneet kunnanhallitukselle selvitykset toimenpiteistä, joihin hallintokunta ryhtyy oman hallinnonalansa osalta.

Hyvinvointilautakunta antoi 20.8.2019 § 91 kunnanhallitukselle seuraavan selvityksen liittyen tarkastuslautakunnan huomioihin koskien sivistystoimea:

- Perusopetuksessa jatketaan työtä hyvinvoinnin, turvallisuuden ja

viihtyvyyden sekä oppilaiden motivoimisen lisäämiseksi. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toiminta järjestetään jatkossakin joustavasti ja asiakaskeskeisesti. Varhaiskasvatuksen ryhmäkoot tulevat tulevaisuudessa todennäköisesti pienenemään syntyvyyden laskun johdosta. Lukion toimintaa ja houkuttelevuutta pyritään ylläpitämään ja lisäämään tulevan opetussuunnitelmauudistuksen yhteydessä.

Hyvinvointilautakunta kävi läpi 20.8.2019 § 96 perusturvan osalta tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2018 esille nostetut havainnot ja ilmoittaa kunnanhallitukselle seuraavaa:

- Palvelusetelin käyttöönoton myötä Marjaniemen vanhainkodin asukkaat ja henkilöstö siirtyivät Attendo Sisuun. Arviointikertomuksen mukaan lautakunnan tulee jatkossakin tarkasti seurata Sisun hoitajamitoitusta ja palveluiden laatua. Kunta on suorittanut valvontaa Sisussa tehden sinne sekä ennalta ilmoitettuja että ilmoittamattomia tarkastuskäyntejä, jotka ovat ajoittuneet aamu- ja ilta-vuoroihin. Kunta valvoo erityisesti hoitajamitoituksen asianmukaisista toteutumista, vaikka siinä ei tähän saakka ole ilmennyt huomautettavaa. Sisusta toimitetaan säännöllisesti työvuorolistojen suunnitelmat ja toteumat kuntaan. Tätä käytäntöä jatketaan toistaiseksi. Tarkastuskäyntejä tullaan tekemään jatkossakin ja käynneillä tarkastellaan monipuolisesti palvelun laatua sekä hoitajamitoituksen toteutumista ja sen riittävyttä. Valvontaa tehdään yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten kanssa.
- Arviointikertomuksen mukaan kotihoidossa on ollut haasteita johtuen siitä, että Sisu ja Rantakoti ovat olleet täynnä, minkä seurauksena kotona hoidettavien vanhusten määrä on ollut suuri. Ikääntyvän väestön määrän kasvaessa koko vanhushuolteen kentällä koetaan haasteita. Näihin haasteisiin pyritään vastaamaan työn ja resurssien organisoimisella siten, että kaikissa asumispalveluissa asiakkaat tulisivat palvelluiksi hyvin. Vanhushuolteen suunnitteilla lääkkeiden annosjakelupalvelun hankkiminen ulkopuoliselta toimijalta, millä tavoitellaan osittain myös hoitajien työajan säästymistä lääkkeiden jakamisesta muuhun hoitotyöhön.

Tekninen lautakunta merkitsi tiedoksi 17.9.2019 § 41 tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen teknisen lautakunnan osalta.

Kunnanhallitus toteaa arviointikertomuksessa kunnanhallitusta koskeviin arviointeihin ja havaintoihin seuraavaa:

- Sairauspoissaolojen määrä on kunnassa kasvanut ja osan kasvusta selittää tarkempaan seurantaan ja tilastointiin siirtyminen Monetran henkilöstöhallintojärjestelmien myötä. Tarkastuslautakunta toivoi tietoa siitä, kuinka monella prosentilla henkilöstöstä ei

ole sairauspoissaoloja lainkaan vuonna 2018. Keskushallinnon tekemän selvityksen mukaan sairauspoissaoloja ei ole lainkaan 91 (28 %:lla) työntekijöistä vuonna 2018. Jatkossa tieto tullaan merkitsemään toimintakertomukseen tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti.

- Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita siihen, että kunnan antamille takauksille on kuntalaissa ja EU-säädöksissä hyvin tiukat ehdot. Kunnanhallitus toteaa, että kuntalaki ja EU-säädökset on otettu huomioon toimintavuoden aikana takauksen myöntämisessä Ranuan Peura ry:n ottamalle lainalle KuntaL 129 §:n mukaisin perustein. Valtuusto on tehnyt takauspäätöksen 19.11.2018 § 35; 150.000 euroa. Takauksen myöntämisen edellytyksenä on 30 %:n liikuntapaikka-avustus. Lainaa ei ole nostettu. Muita takauksia ei ole toimintavuoden aikana myönnetty.
- Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimeenpanon lisäksi sisäisen valvonnan tuloksellisuuden seurantaan ja keskeisten muutosten raportointiin toimintakertomuksessa. Kunnanhallitus on raportoinut ja arvioinut toimintakertomuksen sivuilla 15-16 merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittymiseen vaikuttavat seikat. Lisäksi kunnanhallitus on tehnyt selonteon kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta sivulla 17 ja konsernin osalta sivulla 26. Kuntalain 39 §:n kohdan 7 mukaisesti kunnanhallitus on vuosittain laatinut yhteenvedon Ranuan kuntakonsernin merkittävimmistä riskeistä ja suunnitelluista toimenpiteistä toteutusaikatauluineen. Tähän asti on selvitetty omaisuusriskit, toimintariskit, rahoitusriskit, henkilöstöriskit, ympäristöriskit, liikeriskit, strategiset riskit sekä tietoturvariskit. Tarkastuslautakunnan esittämät riskiluokitukset ovat täyttyneet, mutta jatkossa keskitytään lisäksi toimenpiteissä erityisesti eri riskityyppien jatkuvuudenhallintaan. Viimeisin riskienhallinnan yhteenvedo on hyväksytty kunnanhallituksessa 1.4.2019 § 71.
- Valtuusto on vuoden 2017 talousarviossa asettanut tavoitteeksi Ranuan Vesihuolto Oy:n, Ranuan Lämpö Oy:n ja Ranuan Kuituverkot Oy:n sulautumisen talousarviovuonna. Kunnanhallitus on 26.6.2017 ottanut kantaa yhtiöiden hallitusten laatimaan yhtiöjärjestysluonnokseen, jossa yhteydessä on mm. hyväksytty yhtiön toimiala. Sulautuminen tapahtui 1.1.2018. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta poiketen kunnanhallitus määritteli toiminnot, jotka siirretään Ranuan Infra Oy:öön. Ranuan Infra Oy ryhtyi tuottamaan Ranuan Vuokra-asunnot Oy:n isännöintipalvelun 1.6.2018 alkaen yhtiöjärjestyksessä määritellyn 4 §:n perusteella. Lisäksi Ranuan Infra Oy:öön siirrettiin 1.10.2018 alkaen osa teknisen toimen kiinteistöhoitopalveluista. Tarkastuslautakunta toteaa, että yhtiön toiminnan alkaessa oli riittämättömästi resurssia ja

osaamista. Sulautuvien yhtiöiden toimitusjohtajat olivat mukana toiminnan käynnistymisvaiheessa, jolloin ryhdyttiin rekrytoimaan uutta henkilökuntaa. Järjestelyllä pyrittiin turvaamaan uuden yrityksen liiketoiminnat. Sulautumisen jälkeinen käynnistymisvaihe on aina haasteellista, kun sulautuvat toiminnat yhteensovitetään yhteen yhtiöön. Erityisenä haasteena käynnistymisvaiheessa oli valokuituverkon valtionavusta viestintävirastoon tehty monimutkainen ja aikaavievä tilitys, jossa kuitenkin onnistuttiin. Yhtiöillä oli käynnistymisvaiheessa omat valmiussuunnitelmat. Valmiussuunnitelmat on saatu yhdistettyä vuoden 2019 aikana. Riskit on pystytty hallitsemaan olemassaolevilla suunnitelmilla.

- Tarkastuslautakunta katsoo, että kunnanhallituksen tulee nimetä erikseen henkilö, joka valvoo käytännössä tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutumista. Kunnanhallituksen näkemyksen mukaan tehtävä kuuluu konsernijohdon tehtäviin ja käytännössä tehtävää hoitaa kunnanjohtaja. Kunnanjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus yhtiöiden hallitusten kokouksissa. Yhtiöiden oman henkilökunnan suorittama sisäisen valvonta on yhtiöiden hallitusten vastuulla. Yhtiöt toimittavat kunnanhallitukselle tilinpäästö tietojen yhteydessä yhteenvedon merkittävimmistä riskeistä sekä suunnitelluista toimenpiteistä toteutusaikatauluineen. Ko. asiakirjassa on määritelty vastuutahot, jotka yhtiöiden osalta ovat toimitusjohtaja ja hallitus.
- Elinkeinoitoimen osalta kunnanhallitus toteaa, että valtuusto on vahvistanut kuntastrategian marraskuussa 2018 ja elinkeinojen kehittämisohjelman syyskuussa 2019. Parhaillaan Business Rana selvittää yritysten toimitilakysymyksiä sekä asuntotilannetta. Selvitystyön päätyttyä asia tulee päättäviin elimiin käsiteltäväksi. Vuoden 2019 talousarvion hyväksymisen yhteydessä 19.11.2018 valtuusto päätti, että kunta tuottaa elinkeinopalvelut kunnan omana tuotantona. Kunnan elinkeinojen ja elinvoiman strateginen vastuu ja kehittämisvastuu on kunnanhallituksella. Kunnan elinkeinoelämän ja elinvoiman kehittämistä johtaa kunnanjohtaja tukena kehittämisspäällikkö, yhteyspäällikkö sekä matkailu- ja viestintäpäällikkö.

Kunnan viestintäsuunnitelma on vahvistettu valtuustossa 5.6.2019. Kunnanhallitus toteaa lisäksi, että yrittäjien kirje on ollut käytettävissä päätöksenteossa. Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan käsitykseen siitä, että käytännön päätöksissä ja strategiasuunnittelussa tulee kuulla yrittäjiä. Tästä hyvänä esimerkkinä on kuntastrategian, elinkeino-ohjelman sekä elinkeinojen kehittämistä valmistelevien asiakirjojen käsittely erilaisissa tilaisuuksissa ja työpajoissa. Käytäntöä tullaan jatkamaan.

- Tarkastuslautakunnan huomioon asuntopulasta koskien pieniä

asuntoja, yksiöitä ja kaksioita, voidaan yhtyä. Mikäli päädytään rivitalojen peruskorjaukseen, tulee suorittaa tarkat kuntokartoitukset ja riskirakenteiden olemassaolon selvitykset ennen peruskorjauksen käynnistämispäätöstä. Business Ranua on valmistelemassa asuntokartoitusta.

Päätösehdotus: Kunnanhallitus saattaa edellämainitut selvitykset tarkastuslautakunnalle.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja asiasta antaa:
kunnanjohtaja Sirpa Hakala
puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi